

KRITISKE DISKUSSIONER

Af Henrik Herløv Lund, cand. scient. adm.

Uafhængig i centrum venstre

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Notat, 2. udgave - rev. 29.03.22

Europas og Ruslands militære udgifter og styrke sammenlignet:

**En kritisk diskussion af Rune Lunds opslag og grafer herom på
Facebook**

Rune Lund: EU har militær overvægt i forhold til Rusland og Danmark er et af de lande, som bruger mest på militær

I opslag på Facebook har Enhedslistens finansordfører, Rune Lund fremført en række påstande om det militære styrkeforhold mellem Vesten og Rusland.

Han har i den forbindelse for det første anført, at ” Vestens militærbudgetter allerede er mange gange større end Ruslands” og i den forbindelse uploadet et diagram over militæruddgifter i 2020, der skal dokumentere dette. ¹

Endvidere har Rune Lund for det andet - ligeledes på Facebook - bragt en figur, som tilsyneladende viser, at ”... vi er allerede et af de lande i NATO, der bruger flest penge pr. indbygger på militær”. ²

I det følgende diskuteres i del I det første af disse opslag og påstandene heri. Dernæst diskuteres i del II det andet opslag og de heri indeholdte synspunkter.

DEL I: DET GENERELLE MILITÆRE STYRKEFORHOLD MELLEM EUROPA OG RUSLAND.

Til illustration af sin opfattelse af, at Vesten i forvejen er Rusland langt militært overlegent har Rune Lund på Facebook 9. marts uploadet en figur, der viser udgifter til militær i 2020 i danske kr (løbende priser) for Rusland, Nato samt EU mm.

Figuren synes ikke bare at vise, at Nato som helhed bruger langt flere penge på militær end Rusland, **men at også EU bruger langt flere midler på militær end Rusland.**

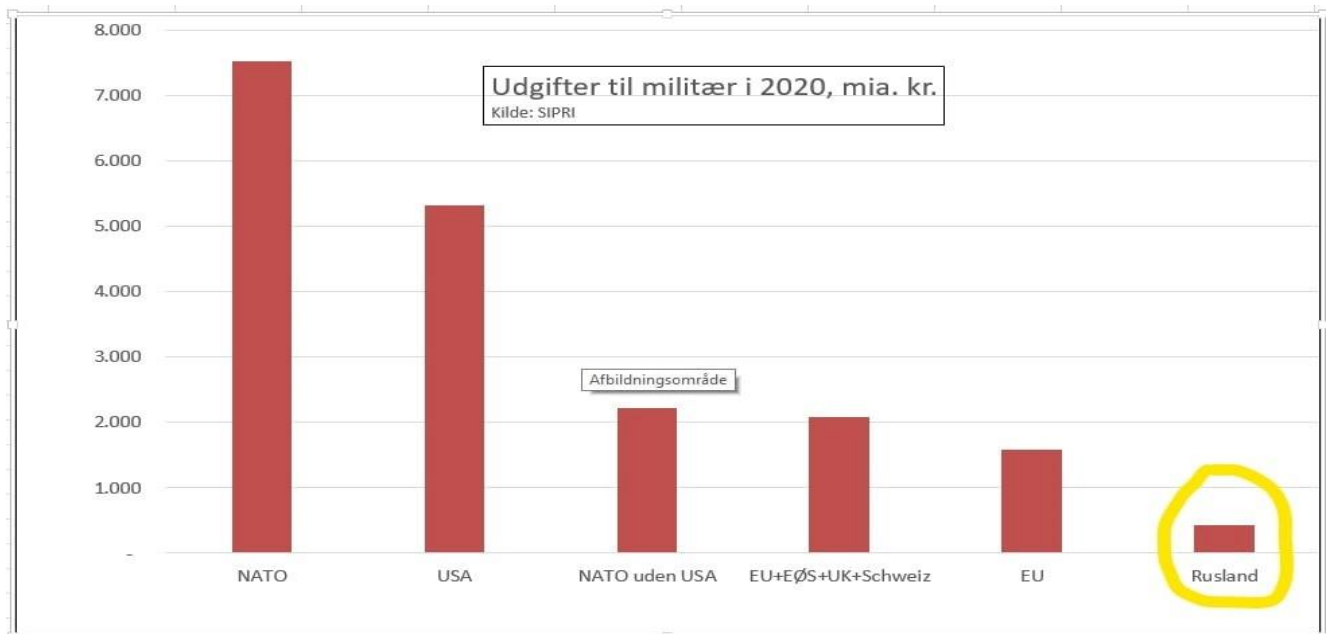
Derudfra har Rune Lund så argumenteret ikke bare mod en militær styrkelse af Nato, men også imod militær styrkelse af Europa, herunder Danmark, i forhold til Rusland med den begrundelse, at vi allerede har militær overvægt (jf. figuren).

---

¹) Kilde: Rune Lunds facebookprofil, 9. marts, .
<https://www.facebook.com/rune.lund.14>

²) Kilde: Rune Lunds Facebookprofil, opslag 18. marts.
<https://www.facebook.com/rune.lund.14>

Figur af Rune Lund: Udgifter til militær i 2029, mia. kr (2020 – priser)³

1.1. USA er militært overlegent, men kan Europa taget militær hjælp fra Amerika for givet?

Det må anerkendes og er hævet over diskussion, at Nato – i kraft af navnlig de store amerikanske militære investeringer - har militær overvægt i forhold til Rusland, NÅR man regner USA med.

Det er imidlertid på ikke givet, at man ubetinget kan det.

Hvis Trump genvælges- og det er der desværre en ikke - uvæsentlig risiko for -, hersker der betydelig usikkerhed om, hvorvidt USA vil komme Europa til hjælp i en evt. konflikt med Rusland?

Dels har Trump jo hele vejen igennem udtryk beundring for Putin, hvis invasion i Ukraine han ligefrem finder genial.

³) Kilde: Rune Lunds facebookprofil, 9. marts, .
<https://www.facebook.com/rune.lund.14>

Dels – og navnlig - har Trump jo som præsident gentagne gange rejst tvivl om, hvorvidt USA ville opfylde sine Natoforpligtelser i forhold til Europa.

Man kan ikke ignorere den store usikkerhed, som der er omkring den politiske udvikling i USA, hvor splittelsen er enorm og hvor en stor del af den republikanske halvdel af befolkningen jo tilsyneladende følger Trump blindt.

Samtidig synes mange af de, som stemte på Biden, ikke, at han klarer det godt.

Derfor er det et ikke uvæsentligt spørgsmål, hvorvidt Europa i sig selv kan matche Rusland?

Her fremstiller Rune Lunds figur det sådan, at EU også i sig selv er stærkt overlegent i forhold til Rusland, idet den viser militærudgifter i 2020, der er mere end 4 gange så store som tilfældet i Rusland.

Men holder det?

1.2. Rusland er militært jævnbyrdig med Storbritannien, Frankrig og Tyskland tilsammen.

Det må anerkendes, at Nato som helhed militært er stærkere end Rusland. Det er først og fremmest her USA's militære investeringer som tæller. Herom skal der ikke herske nogen uenighed.

Som det vil blive forsøgt påvist, er Rune Lunds diagram på grund af statistiske forhold imidlertid misvisende, hvad angår styrkeforholdet mellem Europa respektive Rusland. Tager vi for nemheds skyld - som Rune Lund – udgangspunkt i året 2020 er det en væsentlig kilde til misvisning, at hans figur – på baggrund af SIPRI – opgør både Vestens og Ruslands militærudgifter i amerikanske dollars.

Ruslands militære udgifter afholdes jo i rubler, men er i figuren vekslet til dollars (og herefter omregnet til kroner). Men Rusland er i høj grad selvforsynende med militært udstyr, der af staten naturligvis betales i russiske rubler ligesom også russiske officerer og soldater lønnes i rubler.

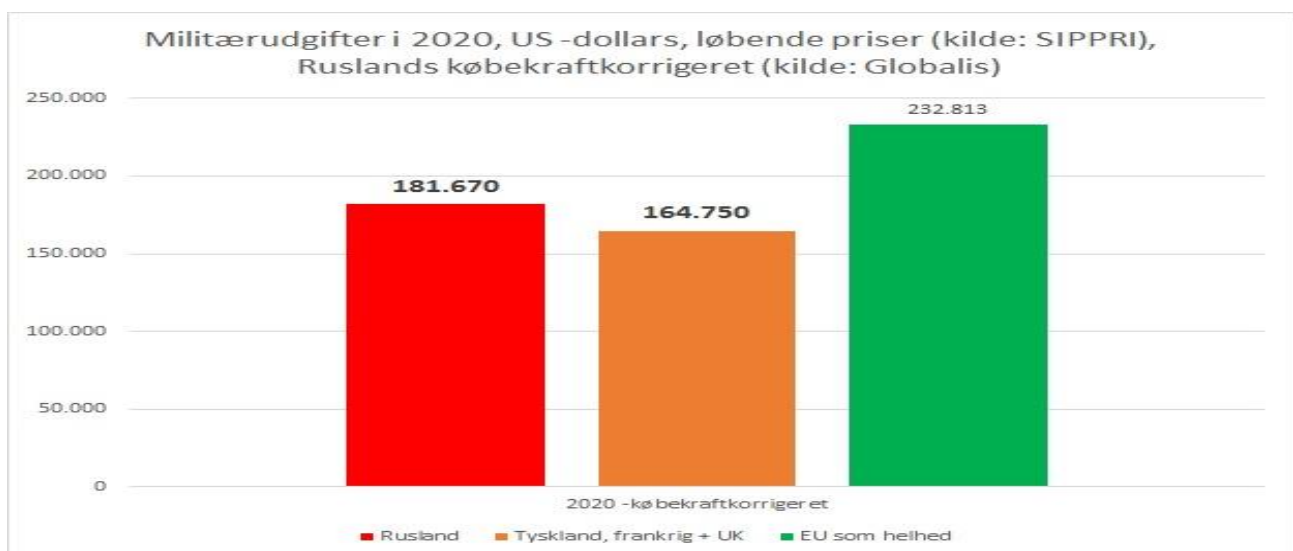
Det har betydning, fordi rublen har en lav værdi i udlandet = dårlig vekselkurs, men har en (højere) købekraft i Rusland. Skal man have et retvisende billede af de

militære udgifter i Rusland, må der tages højde for vekselkurs - problemet.⁴

Dette kan gøres ved at korrigere til købekraftsparitet (På dansk KKP, engelsk PPP = Purchasing Power Parity).⁵ Det er en omregning, som tager højde for, at ting er billigere i nogle lande end i andre. Ifølge "Globalis"⁶ har Ruslands BNP omregnet til købekraftsdollar, der er ca. 270 procent større end værdien regnet i alm. amerikanske dollars.

Således købekraftkorrigeret ses, at Ruslands militærudgifter i 2020 er større end for Storbritannien, Frankrig og Tyskland tilsammen og udgør næsten 80 procent af det samlede EU.

Figur: Militærudgifter Rusland 2020 i US-dollars, omregnet til købekraftdollars, sammenlignet med henholdsvis UK, Frankrig og Tyskland tilsammen respektive med EU som helhed.⁷

4) Jf. Nielsen, Anders Puch: Militæranalytiker: Martin Lidegaards argumenter mod Nato's to-procentmål er i bedste fald misvisende. Altinget, 07.12.20.

<https://www.alinget.dk/forsvar/artikel/militaeranalytiker-martin-lidegaards-argumenter-mod-natos-to-procentmaal-er-i-bedste-fald-misvisende>

⁵) Jf. Bøye, Erik M: Deskriptiv Økonomi, 4. udgave, s. 102 – 105. 2005

⁶ Jf. Globalis: BNP pr. indbygger regnet i købekraftsdollars

<https://www.globalis.dk/Statistik/bnp-per-indbygger-i-ppp>

og jf. Globalis: BNP pr. indbygger Rusland

<https://www.globalis.dk/Lande/rusland?id=182&indicator=BNP%20per%20indbygger>

⁷) Kilde til militærudgifter 2020: SIPPRI – military expenditure database <https://www.sipri.org/databases/milex>

Kilde til forhold købekraftomregning for Rusland: Globalis.

Og selvom EU som helhed bruger lidt mere end Rusland, så gælder det kun, når vi medtager alle mulige små lande. Men en masse små forsvar bunket sammen er næppe noget, som reelt i militær styrke kommer op på siden af Ruslands 1 million mand store hær med masser af artilleri, raketter og tanks mm.

1.3. Og så er der lige A – våbnene - desværre.

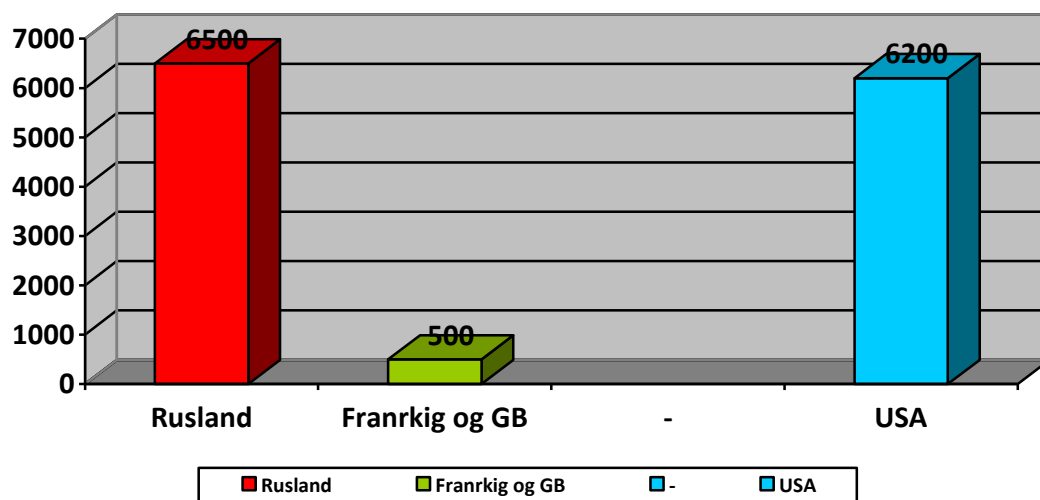
MEN: Hertil kommer, at militær overvægt jo også afhænger af beskaffenheden af de våben, man har.

Rusland har et kæmpe arsenal af atomvåben – mindst 6.500. USA har godt nok et tilsvarende antal.

MEN: Betragter vi Europa isoleret, så har UK og Frankrig godt nok også atomvåben, men langt fra i et omfang, der kan måle sig med Rusland – nærmere bestemt henholdsvis 200 og 300 sprænghoveder.

Denne NOK afgørende kvalitative forskel på Ruslands og Europas militære kapacitet fremgår heller ikke af Rune Lunds tal.

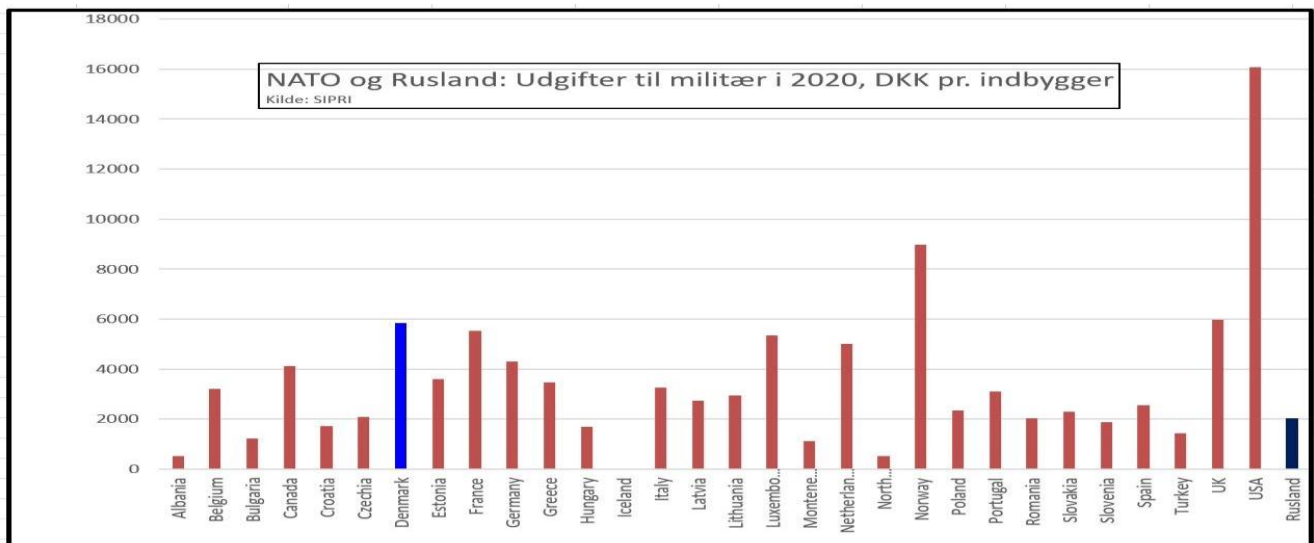
Figur: Antal atomsprænghoveder. ⁸

⁸) Jf. Jydske Vestkysten: Så mange atomvåben har verdens atommagter. 28.07.20
<https://jv.dk/artikel/fakta-s%C3%A5-mange-atomv%C3%A5ben-har-verdens-atommagter>

DEL II: DANMARKS MILITÆRE UDGIFTER I FORHOLD TIL RUSLANDS.

Som anført i indledningen har Rune Lund på Facebook 18. marts bragt en figur, som tilsyneladende viser, at "... vi er allerede et af de lande i NATO, der bruger flest penge pr. indbygger på militær".⁹

Et centralt element i figuren er, at det af den fremgår, at Danmark bruger 3 gange så meget på militær målt pr. indbygger end tilfældet i Rusland.

Altså ingen grund til at bruge penge på at opnå endnu større overvægt, argumenterer Rune Lund

2.1. Rune Lunds graf afspejler ikke forskelle i økonomisk styrke.

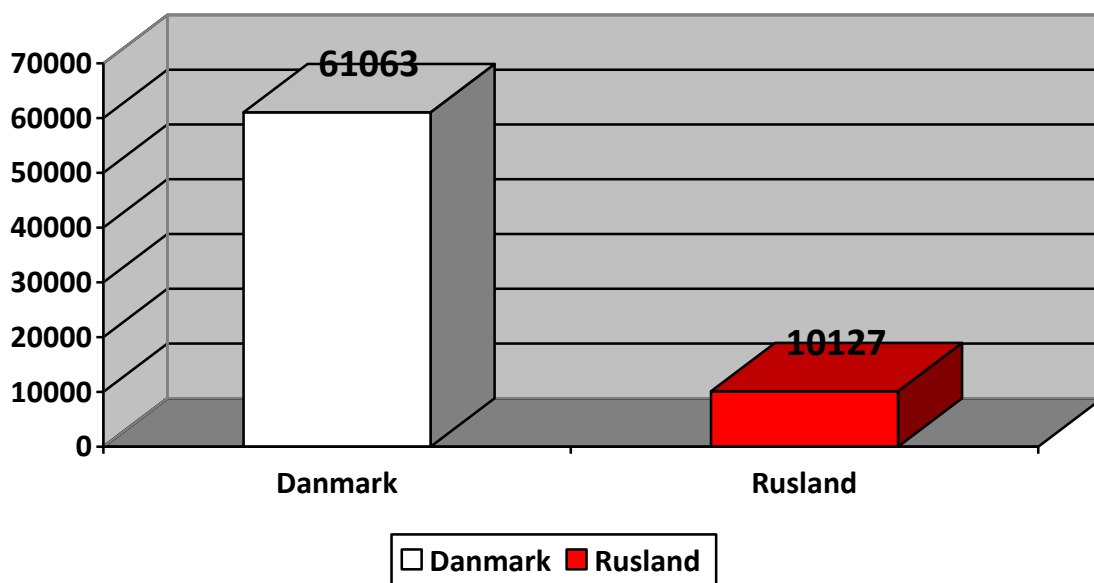
Et centralt spørgsmål i forhold til Rune Lunds figur er det, om det giver mening – som Rune Lund gør – at sammenligne militæruddgifter pr. indbygger? Herved

⁹) Kilde: Rune Lunds Facebookprofil, opslag 18. marts.

<https://www.facebook.com/rune.lund.14>

rangeres jo en borger i Rusland på lige fod med en borger i Rusland. Og ligeværdige er de naturligvis i menneskelig henseende – ingen tvivl om det. Men det er borgere i henholdsvis Rusland og Danmark på ingen måde i økonomisk henseende. Det fremgår af en simpel sammenligning af BNP pr. indbygger. I 2020 var Danmarks BNP pr. capita på 61.063 dollars (løbende priser), mens Ruslands udgjorde 10.127 dollars. En dansk borger repræsenterer altså op mod 6 gange så stor en samfundsmæssig velstand.

Figur: BNP pr. indbygger 2020 i Rusland respektive Danmark. (US-dollars, løbende priser)¹⁰

Når man sammenligner militærudgifterne i forskellige lande er problemet ved at opgøre det pr. capita, at det ikke tager højde for disse forskelle i økonomisk styrke/velstand.

2.2. Centralt: Hvor stor en andel af samfundsøkonomien bruges på militærudgifter?

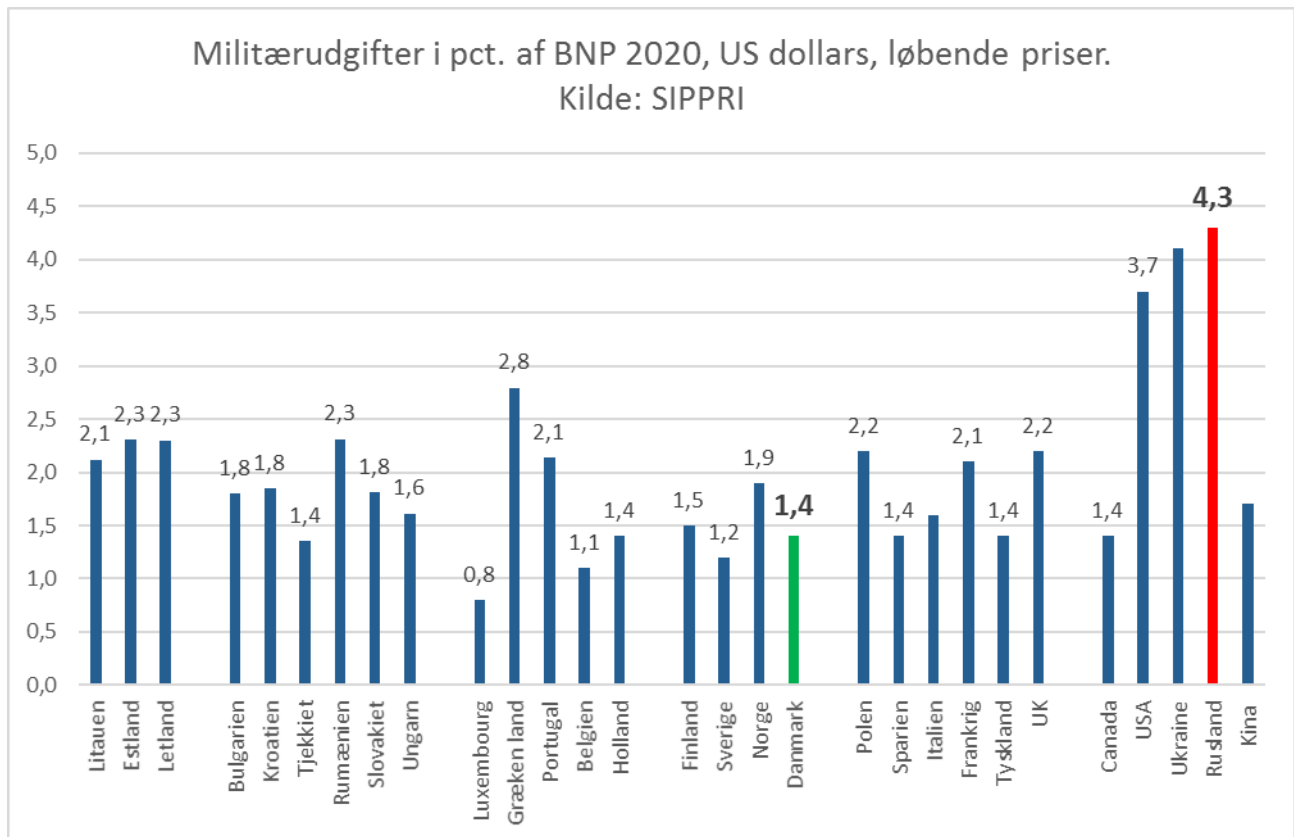
Det siger sig selv, at jo højere velstand/BNP, jo større økonomisk mulighed for/kapacitet til at bruge penge på alle mulige forskellige områder har et land,

¹⁰⁾ Kilde: Globalis: BNP pr. indbygger
<https://www.globalis.dk/Statistik/bnp-per-indbygger>

herunder på militæret. Derfor må det siges at være mere rimeligt at sammenligne landene med hensyn til, hvor store en andel af deres BNP, som de bruger på militær.

Figur: Danmarks militærudgifter 2020 i pct. af BNP sammenlignet med Ruslands, USA's og en række andre vestlige lande. ¹¹

Og her fremgår det, at Rusland med militærudgifter på 4,3 pct. af BNP bruger 3 gange så meget af sit BNP på militær som Danmark, hvis militærudgifter udgør 1,4 pct. af BNP. Og det fremgår også, **at Rusland bruger en større andel af sit BNP på militær end noget andet land i Vesten, herunder både USA (3,7 pct) og EU (landegennemsnit = 1,7).**

Hvad angår størrelsen af Danmarks militærudgift målt i forhold til BNP ses endvidere, at af de i figuren omfattede 29 lande er der kun 3 (Sverige, Belgien og Luxembourg) som i 2020 brugte mindre end Danmark. **Alle andre 27 lande i Nordamerika og Europa brugte en mindre andel af deres BNP på militærudgifter**

¹¹) Kilde til militærudgifter 2020: i pct. af BNP SIPPRI – military expenditure database
<https://www.sipri.org/databases/milex>

end Danmark.

Notatet "Europas og Ruslands militære udgifter og styrke sammenlignet: En kritisk diskussion af Rune Lunds opslag og grafer herom på Facebook." (9 s.) kan downloades på min hjemmeside www.henrikherloevlund.dk på linket <https://henrikherloevlund.dk/wp-content/uploads/2022/03/EuropasogRuslandsmilitaerestyrkesammenlignet.pdf> eller kan fås tilsendt pr. mail ved at henvende sig til herloevlund@mail.dk